

La Comédiathèque

PLAGIAAT

Een komedie van
JEAN-PIERRE MARTINEZ

comediatheque.net

Plagiaat

Jean-Pierre Martinez

Nederlandse vertaling en bewerking door de auteur

Sinds de publicatie van zijn eerste roman, bekroond met de Prix Goncourt, geniet Alexandre de reputatie van een succesvol schrijver en plukt hij daar de vruchten van. Hij wordt op het Ministerie van Cultuur verwacht om de onderscheiding Chevalier des Arts et des Lettres in ontvangst te nemen. Dan krijgt hij bezoek van een onbekende vrouw die dit mooie succes wel eens op losse schroeven zou kunnen zetten...

Personages

Alexandre
Frédérique
Sacha

De rol van Sacha kan door een man of een vrouw worden gespeeld.

Bezetting: 1 man/2 vrouwen of 2 mannen/1 vrouw

In deze versie wordt Sacha als vrouw beschouwd.

Opvoeringsrechten

Voor iedere openbare opvoering van dit toneelstuk, zowel door een amateurgezelschap als door een professioneel gezelschap, is voorafgaande toestemming vereist.

Jean-Pierre Martinez is een Franse auteur en lid van de Franse SACD (Société des Auteurs et Compositeurs Dramatiques).

Nederland

In Nederland worden zijn opvoeringsrechten rechtstreeks door de SACD beheerd. Amateurgezelschappen en professionele gezelschappen dienen voor toestemming en informatie over de opvoeringsrechten contact op te nemen met de internationale afdeling van de SACD:

international@sacd.fr

België / Vlaanderen

In België worden zijn opvoeringsrechten beheerd door SACD België.

Amateurgezelschappen kunnen hun aanvraag voor opvoeringsrechten rechtstreeks online indienen via de website van SACD België:

www.sacd.be/nl

Professionele gezelschappen dienen rechtstreeks contact op te nemen met SACD België:

theatre@sacd.be

Bij problemen met een online aanvraag kunnen amateurgezelschappen eveneens via dit e-mailadres contact opnemen met SACD België.

Voor alle andere vragen kunt u rechtstreeks contact opnemen met de auteur via dit contactformulier :

[CONTACTFORMULIER](#)

Scène 1

Alex zit aan zijn bureau en werkt aan zijn toespraak. Frédérique, keurig en chic gekleed, komt binnen.

Fred – Ben je nu al klaar?

Alex – Daaruit maak ik op dat jij dat nog niet bent...

Fred – We hebben toch tijd zat? Het is pas over twee uur.

Alex – Natuurlijk. En ik kan altijd nog weigeren...

Fred – De Nobelprijs voor Literatuur weigeren, dat kan best stijlvol zijn. Er zijn precedënten. Jean-Paul Sartre, Bob Dylan...

Alex – Volgens mij heeft Dylan hem uiteindelijk aangenomen.

Fred – Maar de onderscheiding Chevalier des Arts et des Lettres... Ik ken niemand die die geweigerd heeft.

Alex – Je hebt gelijk, dat zou belachelijk zijn. Ik wacht wel tot ze me de Nobelprijs aanbieden, dan zie ik wel.

Fred – Heb je een toespraak voorbereid?

Alex – Hier. Ik was hem aan het instuderen. Maak je geen zorgen, hij is niet erg lang. Ik heb een hekel aan toespraken...

Fred – In de auto overhoor ik je wel...

Alex – Wat zou ik zonder jou moeten.

Fred – Hetzelfde, vermoed ik.

Alex – Maar het zou een stuk minder leuk zijn... (*Frédérique kijkt de kamer rond.*) Ben je iets kwijt?

Fred – Heb jij mijn mobiel gezien?

Alex – Nee... Zal ik je bellen?

Fred – Ik zoek nog even verder. Ik wil mezelf kunnen wijsmaken dat ik mijn mobiel nog helemaal alleen kan terugvinden.

Alex – Door mij te vragen of ik hem niet gezien heb...

Fred – Ik hoop dat je in je toespraak begint met je vrouw te bedanken.

Alex – Ik had de bedankjes eigenlijk aan het eind gezet, maar als jij liever hebt dat ik ermee begin...

Fred – Ik neem voor de zekerheid een paar exemplaren van de Goncourt-roman mee.

Alex – Ach, die Prix Goncourt... Soms vraag ik me af of het geen vloek is geweest.

Fred – Waarom zeg je dat?

Alex – Sindsdien heb ik niets meer geschreven.

Fred – Daarvoor had je ook niet veel geschreven.

Alex – Bedankt dat je me eraan herinnert.

Fred – Het komt wel terug. Je moet gewoon een onderwerp vinden.

Alex – Ja...

Fred – En er zijn schrijvers die in hun hele leven maar één meesterwerk schrijven. Alain-Fournier bijvoorbeeld. Behalve Le Grand Meaulnes...

Alex – Ja, maar die sneuvelde in 1914 aan het front, een jaar nadat hij zijn bestseller had geschreven. Dat verklaart waarom er geen tweede kwam...

Fred – Iedereen weet dat je soms jaren nodig hebt om van een Goncourt te bekomen.

Alex – Sommige romanschrijvers komen er nooit meer bovenop. Soms denk ik dat ik beter leraar had kunnen blijven. En mijn boeken in eigen beheer had blijven uitgeven.

Fred – Kom nou... Zie jij jezelf literatuur geven op een middelbare school in de banlieue, voor veertig analfabeten in trainingspakken met capuchons?

Alex – Laten we niet overdrijven. École Normale, agrégé... Ik zou de périphérique nooit zijn overgestoken. Ik zou les hebben gegeven op een katholieke school, aan een stuk of twintig verwende meisjes in Schotse rokjes, die alles overhadden voor goede cijfers zonder een boek open te slaan...

Fred – Goed... Als je het zo zegt, begrijp ik je spijt beter. Herinner me eraan dat ik een kinderslot op de tv zet. Ik krijg de indruk dat jij, als ik er niet ben, nogal vreemde films kijkt.

Alex – Als romanschrijver zitten de meeste van mijn fans inderdaad dichterbij de menopauze dan bij de puberteit.

Ze gaat naar hem toe en maakt een teder gebaar.

Fred – Vergeet niet dat ik je eerste fan was.

Alex – Dat herinner ik me nog heel goed.

Ze kussen. Ze maakt zich uit zijn omhelzing los.

Fred – Kom, je moet je toespraak afmaken... Maar als je het zo mist, trek ik af en toe mijn kilt weer aan. Beloofd.

Alex – Trouwens, voor ik het vergeet: ik had Maxence net aan de telefoon.

Fred – O ja...

Alex – Hij stelt voor dat we samen kerst vieren in zijn chalet in Megève. Dan kunnen we meteen een signeersessie organiseren. Schijnt dat er in Megève een prachtige boekhandel zit die heel goed loopt.

Fred – O ja?

Alex – Vreemd verschijnsel. De bourgeois uit het zestiende arrondissement slaan het hele jaar geen boek open, en zodra ze op vakantie zijn rennen ze naar de plaatselijke boekhandel om alle literaire prijswinnaars te kopen.

Fred – Die bourgeois, zoals jij ze noemt, zijn jouw lezeressen. In elk geval zijn zij degenen die jouw boeken kopen...

Alex – Zal wel door de berglucht komen. En wintersport is ook zo ontzettend saai.

Fred – Vooral als je niet skiet, zoals jij.

Alex – Ik heb hem voorgesteld volgende week met Diane bij ons te komen eten. Waarom niet woensdag?

Fred – Woensdag eten we bij mijn ouders.

Alex – O ja, sorry... Normaal is dat dinsdag...

Fred – Ja, maar deze keer is mama jarig. Dat ben je alweer vergeten?

Alex – Laten we zeggen dat het me even ontschoten was... Dan donderdag?

Fred – Donderdag is de opening van Carla's tentoonstelling in Galerie Claude Bernard!

Alex – Sorry. Dat was ik ook vergeten.

Fred – Als je me ooit verlaat, denk er dan aan me te vervangen door een opblaaspop en een elektronische agenda.

Alex – Misschien moeten we wat minder van die mondaine verplichtingen doen. We verburgerlijken.

Fred – Dat zeg je nu, maar na een week zou je je vervelen... Goed, ik ga me verder klaarmaken.

Frédérique gaat af. Alexandre buigt zich weer over zijn toespraak.

Alex – Mevrouw de minister, toen de Académie Goncourt enkele jaren geleden mijn roman *Une autre vie* bekroonde, erkende zij in mij een bescheiden dienaar van de taal van Molière. Vandaag maakt u mij ridder. Toch neem ik deze hoge onderscheiding eerder als Don Quichot in ontvangst. Want om zijn droom van het schrijven te leven, en eenvoudigweg van zijn pen te kunnen leven, moet een jonge auteur eerst tegen windmolens vechten...

Frédérique komt terug.

Fred – Sorry dat ik je stoer, maar... er staat een vrouw aan het hek. Ze zegt dat ze van heel ver komt om jouw boek te laten signeren. En dat ze hier al heel lang op wacht.

Alex – Dit komt echt niet uit... En wat is dat voor manier om zomaar onaangekondigd bij ons aan te bellen? Waar heeft ze ons adres trouwens vandaan? We staan niet in het telefoonboek. Hooguit in de Bottin mondain...

Fred – Geen idee, maar ze houdt vol. Vijf minuutjes. We kunnen beter meteen van haar af zijn, anders komt ze terug. Tja, dat is de prijs van de roem! Uiteindelijk zijn het je fans die ons onderhouden...

Alex – Oké, ik signeer haar boek wel.

Fred – Ik heb gezegd dat je weinig tijd hebt.

Alex – Zeg je Madame la Ministre of Madame le Ministre?

Fred – Geen idee...

Alex – Toen er nog geen vrouwelijke ministers waren, was het toch een stuk eenvoudiger.

Fred – Ik laat haar binnen...

Frédérique gaat af.

Scène 2

Alexandre zucht, gaat weer zitten en neemt de tekst van zijn toespraak opnieuw door, terwijl hij erin schraapt.

Alex – Don Quichot... Ik vraag me af of ik niet een beetje overdrijf...

Sacha komt binnen.

Sacha – Ik had u jonger voorgesteld...

Alex – Neemt u me niet kwalijk, ik had u niet zien binnenkomen.

Sacha – Dus zo ziet het interieur van een succesvol schrijver eruit...

Alex – Sorry, op een ander moment had ik u koffie aangeboden en hadden we even gepraat, maar nu heb ik nogal haast...

Sacha – O ja... De onderscheiding Chevalier des Arts et des Lettres... Die wilt u natuurlijk niet missen...

Alex – U weet ervan?

Sacha – Uw vrouw heeft het me verteld... Ik neem tenminste aan dat het uw vrouw is... Of uw assistente... Misschien allebei...

Alex – Goed... Dus u weet dat ik niet veel tijd voor u heb...

Sacha – Maakt u zich geen zorgen, ik houd u niet lang op.

Ze gaat zitten en maakt het zich gemakkelijk, in tegenspraak met wat ze net zei. Hij kijkt wat verbaasd.

Alex (ironisch) – Gaat u vooral zitten. U kwam voor een handtekening, geloof ik...

Sacha – Een handtekening, ja... *(Ze pakt een exemplaar van de Goncourt-roman van het bureau en bekijkt het omslag.)* Une autre vie, het tragische lot van een vrouw die na een groot liefdesverdriet besluit te verdwijnen en een andere identiteit aan te nemen. Je kunt wel zeggen dat dit boek mijn leven heeft veranderd.

Alex – Dank u.

Sacha – Ik zei niet dat het er beter op is geworden...

Alex – Dat spijt me...

Sacha – Voor u trouwens ook.

Alex – Voor mij?

Sacha – Dit boek heeft ook uw leven veranderd. En in uw geval eerder ten goede...

Alex – Dat klopt...

Sacha – Een Goncourt is niet niks...

Alex – Inderdaad.

Sacha – Daarvoor had u niets van betekenis geschreven. Daarna hebt u helemaal niets meer geschreven...

Alex – Heel fijn dat u me daaraan herinnert.

Sacha – Daarentegen weet u uzelf uitstekend in de media te verkopen. Krantenartikelen, televisieprogramma's, lezingen in het buitenland... Bravo, wat een energie!

Alex – Promotie hoort bij het vak... Ook al is het niet mijn favoriete deel.

Sacha – U zou liever schrijven, neem ik aan. Helaas hebt u maar één bestseller op uw naam gezet.

Alex – Ik had daarvoor toch ook al twee romans geschreven.

Sacha – Ja... Maar die hebben helemaal niet dezelfde kracht als deze, als ik zo vrij mag zijn. Je zou bijna denken dat ze niet van dezelfde auteur zijn.

Alex – Dat waren jeugdwerken. Ik ben gegroeid.

Sacha – In elk geval hebt u na die onverwachte Goncourt uw kleine kapitaal aan bekendheid goed weten te laten renderen. Met de familie van uw vrouw ontbreekt het u natuurlijk niet aan connecties in de pers en de politiek. Schoonpapa is ambassadeur, geloof ik...

Alex – U bent kennelijk behoorlijk goed geïnformeerd... Ik zei het al: ik heb haast. Hebt u een exemplaar meegenomen dat ik kan signeren?

Sacha – Waarvoor? Er liggen er hier genoeg, toch?

Alex – Ik begrijp het... Aangezien men zei dat u van ver kwam, zal ik dit voor u signeren en u daarna vragen me met rust te laten. *(Hij pakt een exemplaar van een stapel.)* Op welke naam?

Sacha – Sacha.

Alex – Hoe schrijf je dat?

Sacha pakt een exemplaar, schrijft er een opdracht in en geeft het aan Alexandre.

Sacha – Zo.

Alexandre neemt het boek aan, van zijn stuk gebracht.

Alex *(leest de opdracht)* – 'Voor mijn grootste fan'... Normaal schrijf ik opdrachten voor mijn lezers, en ik zet er mijn handtekening onder... Niet andersom...

Sacha – Handtekeningen zetten, daar bent u inderdaad goed in...

Alex – Luister, beste mevrouw...

Sacha – Sacha.

Alex – Luister, Sacha, u komt hier onaangekondigd mijn huis binnen. Ik ben zo beleefd u te woord te staan terwijl ik enorme haast heb. Maar als u alleen gekomen bent om me te beledigen... En wie bent u eigenlijk?

Sacha – De stem van uw geweten, misschien. Als u er een hebt...

Alex – Waar wilt u nu eindelijk naartoe?

Sacha – We weten toch allebei dat dit allemaal één grote leugen is, nietwaar?

Alex – Dit allemaal? Wat?

Sacha – U bent niet de auteur van deze roman. U hebt het manuscript in een trein gevonden.

Alex (*van zijn stuk*) – Zeg niet dat u daarom... (*Hij herpakt zich.*) Dat staat inderdaad in het voorwoord van het boek. Maar weet u, van Cervantes tot Boris Vian hebben heel wat auteurs dat literaire procédé gebruikt. Het hoort bij de fictie. Het is niet de werkelijkheid.

Sacha – U en ik weten heel goed dat het in dit geval de zuivere waarheid is. Ik moet toegeven: daarvoor neem ik mijn hoed voor u af. Een manuscript op uw naam zetten dat u niet geschreven hebt, en dan nog het lef hebben het in het voorwoord te vertellen omdat u zeker weet dat iedereen het voor een literair procédé zal houden...

Alex – Dat is volkomen belachelijk! Hoe kunt u zoiets beweren?

Sacha – Omdat ik de auteur van dat manuscript ben.

Frédérique komt binnen.

Fred – Schat, nu moeten we echt gaan... Als we de minister niet willen laten wachten...

Alex – Ja, ja, nog heel even.

Sacha – Maakt u zich geen zorgen, mevrouw. Ik zou uw man deze nieuwe, zo welverdiende onderscheiding niet willen onthouden.

Frédérique gaat af.

Alex – Wat vertelt u allemaal?

Sacha – De waarheid. En dat weet u beter dan wie ook.

Alex – Als het waar was wat u zegt, waarom bent u dan niet eerder naar me toe gekomen?

Sacha – Noem het maar... een Goncourt de circonstances.

Alex – Ik heb geen tijd voor woordspelingen en ik ben er niet voor in de stemming. Ik verzoek u nu te vertrekken.

Sacha – Als ik hier wegga, dan ga ik naar de redactie van de grootste ochtendkrant. U weet wel? Die krant waar u af en toe als columnist voor schrijft. Ik weet zeker dat mijn verhaal hen bijzonder zal interesseren.

Hij aarzelt even.

Alex – Goed, ik luister.

Sacha – Nadat ik mijn manuscript was kwijtgeraakt, waaraan ik jaren had gewerkt, ben ik in een diep gat gevallen.

Alex – En natuurlijk had u geen kopie.

Sacha – Het is lang geleden. Ik schreef nog ouderwets. Op losse vellen. Met een vulpen. Ik was juist op weg naar Parijs om fotokopieën te maken en die naar uitgevers te sturen.

Alex – Aangezien u beweert de auteur van deze roman te zijn, had u hem opnieuw kunnen schrijven.

Sacha – U bent zelf ook schrijver. Een slechte schrijver, maar toch een schrijver...

Alex – Dank u...

Sacha – U weet heel goed dat het niet zo eenvoudig is. Als je jaren aan een boek hebt gewerkt, maandenlang elke alinea hebt doorgehaald en herschreven, een week lang één zin van alle kanten hebt bekeken... dan heb je niet de energie om na het verlies van je manuscript helemaal opnieuw te beginnen. Terwijl je niet eens weet of de uitgevers aan wie je het stuurt de moeite zullen nemen er één regel van te lezen.

Alex – U geeft dus toe dat het niet zo eenvoudig is een roman uitgegeven te krijgen met enige kans dat hij ook gelezen wordt.

Sacha – Toen ik mijn werk kwijt was, alsof er een stuk van mezelf was afgesneden, ben ik maandenlang verdoofd geweest. Daarna ben ik in een zware depressie beland. Ik heb zelfs een zelfmoordpoging gedaan...

Alex – Mislukt dus...

Sacha – Helaas voor u... Daarna besloot ik te doen wat ik aan het einde van mijn roman beschreef: verdwijnen. Vrijwillig. Maar ik had geen geld. En ik kon niets anders dan schrijven. In plaats van een nieuw leven te beginnen, heb ik door Frankrijk gezworven. Door de wereld. Ik was een zwervster geworden. Misschien had ik dit plagiaat nooit ontdekt, want u had zo zorgvuldig de titel van mijn roman veranderd.

Alex – Hoe bent u er dan achter gekomen?

Sacha – Volkomen toevallig, toen ik het boek in een bibliotheek doorbladerde.

Alex – U hebt geen enkel bewijs voor wat u beweert...

Sacha – Dat zou niet moeilijk te vinden zijn. Dit manuscript was grotendeels autobiografisch. Ik heb de roman volgestopt met persoonlijke verwijzingen die u niet eens de moeite hebt genomen te verhullen. Alles daarin is waar. Het is mijn leven. Uw heldin, dat ben ik...

Alex – Ik begrijp het...

Sacha – Iedereen heeft u geprezen omdat u zo levensecht het personage van die gekwetste vrouw wist neer te zetten, die probeert zichzelf een ander leven te geven. Je geheugen uitwissen en opnieuw beginnen lijkt eenvoudig. Maar lijken komen uiteindelijk altijd bovendrijven.

Alex – Het spijt me echt...

Sacha – Het spijt u?

Alex – Ik had geen enkele manier om de auteur terug te vinden. Trouwens, hoe raak je het manuscript van een roman kwijt?

Sacha – Ik ben overvallen. Heel gewelddadig. Mijn tas werd gestolen. Ik verzette me. Daar zat mijn hele leven in. En al mijn dromen van verlossing. Ze sloegen me bewusteloos. Ik ben bijna gestorven...

Alex – En toen?

Sacha – Ik werd wakker in een ziekenhuisbed. De dieven zullen hebben meegenomen wat hen interesseerde en het manuscript in een andere wagon of op een perron hebben achtergelaten. Voor hen had het geen enkele waarde...

Alex – Inderdaad.

Sacha – Daar hebt u het gevonden, neem ik aan...

Alex – Laten we dat aannemen.

Sacha – Of het was een hinderlaag om me mijn werk afhandig te maken. Misschien zelfs in uw opdracht?

Alex – Nu raaskalt u!

Sacha – Die gedachte is bij me opgekomen. Maar waarschijnlijk was het gewoon een ordinaire overval. Ze zullen teleurgesteld zijn geweest: ik had nauwelijks genoeg geld bij me voor de fotokopieën.

Alex – Hoe had ik u kunnen terugvinden? Uw naam stond niet eens op het manuscript.

Sacha – Dat klopt, maar u hoefde zich mijn werk daarom nog niet toe te eigenen.

Alex – Ik heb twee jaar gewacht voor ik deze roman publiceerde.

Sacha – Precies lang genoeg om te kunnen beweren dat u hem geschreven had... en om zeker te zijn dat de auteur geen kopie had bewaard.

Alex – Ik vond het zonde om het publiek deze roman te onthouden. Maar ik wist niet dat hij de Goncourt zou winnen.

Sacha – U hebt er anders alles aan gedaan. De Goncourt win je niet toevallig.

Alex – Daarna was het te laat. Ik zat in een mechanisme waar ik niet meer uitkwam. En u zegt het zelf: ú had besloten te verdwijnen!

Sacha – Dat wist u niet.

Alex – Hebt ú mij destijds gezocht?

Sacha – Vandaag heb ik u in elk geval gevonden.

Alex – Zou u naar me toe zijn gekomen als deze roman de Goncourt niet had gewonnen?

Sacha – Waarschijnlijk niet.

Alex – Zonder mij was dit manuscript waarschijnlijk nooit gepubliceerd. Laat staan bekroond met een literaire prijs...

Sacha – Kortom, ik zou u dankbaar moeten zijn.

Alex – En wat doen we nu?

Sacha – Ik weet het niet. Wat denkt u?

Alex – Wat wilt u precies? Dat ik u het leven teruggeef dat u had kunnen hebben vóór u besloot een ander leven te kiezen? Dat leven ligt achter u.

Sacha – Dank u.

Alex – Zo is het nu eenmaal. Sommigen hebben geluk, anderen niet. Maar een lot wordt niet door één worp met de dobbelsteen bepaald.

Sacha – Dus ik was geboren voor een rotleven, en u voor succes?

Alex – Wat wilt u? Wraak?

Sacha – Ik weet nog niet wat ik wil. Ik neem de tijd om erover na te denken.

Alex – Ik ben uiteraard bereid u schadeloos te stellen. Op voorwaarde dat we tot een regeling komen.

Sacha – Voorlopig vraag ik alleen om onderdak.

Alex – Is dit een grap?

Sacha – Ik ben net terug in Frankrijk. Ik kan nergens heen. Ik moet even tot rust komen om over mijn toekomst na te denken. U hebt toch wel een logeerkamer...

Frédérique komt terug.

Fred – Alles goed?

Alex – Ja, ja, ik leg het je wel uit...

Sacha – We hadden het over literatuur.

Fred – Gaan we?

Sacha – Ik laat u gaan. Maar ik beloof het: ik kom terug om dit fascinerende gesprek voort te zetten...

Frédérique werpt Alexandre een bezorgde blik toe.

Donker.

Scène 3

Frédérique komt terug. De vaste telefoon gaat. Ze neemt op.

Fred – Ja mama... Ja, ja, we zijn net thuis... Ja, het is heel goed gegaan. De toespraak van de minister was erg ontroerend. Bedank papa maar. Dankzij hem hebben we haar kunnen krijgen. Ze zaten samen op Sciences Po, geloof ik... Op de ENA, juist... Ja, ik zal je felicitaties aan Alexandre doorgeven. Hij is de auto aan het parkeren. Luister, woensdag vertellen we jullie alles, goed? Ja, ik weet dat jullie er graag bij waren geweest, maar dat geeft niet. De volgende keer dan... De volgende keer? Nou, geen idee... Ja, precies, voor zijn Légion d'Honneur! (*Ze lacht wat geforceerd.*) Goed, dikke kus.

Alex komt binnen net als ze ophangt.

Alex – Wie was dat?

Fred – Mama.

Alex – O, ja...

Fred – Waarom, verwachtte je een telefoontje?

Alex – Nee, nee...

Fred – Mag ik hem zien?

Alex – Wie? Ik bedoel: wat...?

Fred – Je medaille!

Alex – Verdomme, volgens mij heb ik hem in de auto laten liggen.

Fred – Nou... Je lijkt er erg aan gehecht. Ben je niet blij?

Alex – Jawel, natuurlijk...

Fred – Houd me niet voor gek. Ik zie al de hele tijd dat er iets aan je knaagt.

Alex – Helemaal niets, echt niet.

Fred – Precies sinds het bezoek van die vrouw.

Alex – Wat haal je je in je hoofd...

Fred – Wie is ze? Je minnares?

Alex – Kom nou, Frédérique. Heb je haar bekeken?

Fred – Goed, ze is niet bepaald sexy. Maar zo lelijk is ze nu ook weer niet dat je bang van haar hoeft te worden. En ik zag daarnet heel goed die angst in je ogen.

Alex – Kunnen we het daar morgen over hebben? Ik ben nu niet erg helder. Ik geloof dat ik wat te veel champagne heb gedronken.

Fred – Ik heb je maar één glas zien drinken...

Alex – Dan is het misschien die kaviaar die op mijn maag ligt. Volgens mij was hij niet erg vers... Ik vraag me zelfs af of het geen lompviseitjes waren. Denk je dat ze op een ministerie lompviseitjes zouden serveren? Dat is toch wel heel ver gaan met de bezuinigingen, vind je niet?

Fred – Ik wacht niet tot morgen, Alexandre. Als je me iets te vertellen hebt, dan nu.

Een stilte. Hij aarzelt.

Alex – Eigenlijk heb je gelijk. Uitstel heeft geen zin. Helaas moet ik nu de gevolgen van mijn daden onder ogen zien. Ooit moest het ervan komen...

Fred – Nu word ik bang. Nou?

Alex – Het is niet eenvoudig...

Fred – Is ze je minnares?

Alex – Het zou makkelijker zijn als ze mijn minnares was.

Fred – Dus ze is niet je minnares.

Alex – Eerder... een chanteuse.

Fred – Waarmee zou iemand jou kunnen chanteren? Het enige min of meer gerechtelijke akkefietje dat je achter je aan sleept, is die aanhouding wegens grafschennis.

Alex – Dat klopt.

Fred – Ze hebben je vrijgelaten toen ze begrepen dat je stomdronken was en dat het om het graf van je eigen vader ging.

Alex – Ik had er alleen maar op gepist. Een stomme weddenschap met mezelf.

Fred – Dus dáármee wordt je niet gechanteerd.

Alex – Nee, helaas.

Fred – Waarmee dan?

Opnieuw stilte.

Alex – Wat als ik je zou vertellen dat mijn hele leven op een leugen is gebouwd?

Fred – Een leugen...?

Alex – Erger. Bedrog. Intellectuele oplichting.

Fred – Ik luister...

Alex – Je zei het daarnet zelf nog. Ik had wel eerder geschreven, maar iedereen is het erover eens dat die Goncourt het werk van mijn leven is.

Fred – En...?

Alex – En wat als dat boek niet van mij was... *(Ze lijkt niet eens verbaasd.)* Zeg je niets...?

Fred – Ik denk na.

Alex – Je denkt na? Ik vertel je dat je met een plagiaris getrouwd bent en jij denkt na?

Opnieuw stilte.

Fred – Ik heb altijd gedacht dat jij dat boek onmogelijk geschreven kon hebben.

Alex – Dan bevestig ik het je bij deze: dat boek is niet van mij.

Fred – Ja, dat begreep ik.

Alex – Is dat alles wat het met je doet?

Fred – We hebben samen besloten dat boek te publiceren. We hebben het samen gepromoot. Het is een beetje ons kind. Het kind dat we samen niet konden krijgen.

Alex – Dan vertel ik je nu dat dit kind niet van mij is...

Fred – Dat weet ik.

Alex – En hoe weet je dat? Alleen omdat je me niet in staat acht zo'n meesterwerk te schrijven?

Fred – Ik heb het manuscript gezien. Het was niet in jouw handschrift.

Alex – Waarom heb je me niets gezegd?

Fred – We hadden niet samen kunnen leven met die leugen.

Alex – Dus je gaf er de voorkeur aan dat we ieder apart met diezelfde leugen leefden...

Fred – Dat heeft tot nu toe prima gewerkt, toch? En het had nog heel lang zo kunnen doorgaan.

Alex – Helaas stond die vrouw ineens bij ons aan de deur. En vanaf nu kan niets meer zijn zoals vroeger.

Fred – Dat hangt ervan af.

Alex – O ja? Waarvan?

Fred – Er valt altijd wel iets te regelen.

Alex – Ja... Dan zullen we ook een regeling met ons geweten moeten treffen.

Fred – Dat hebben we lang geleden al gedaan, toch?

Alex – En wat weet je nog meer? Behalve dat dit kind niet van mij is...

Fred – Ik weet niet wie de vader is, als dat je vraag is. Maar sinds het bezoek van die vrouw denk ik te weten wie de moeder is.

Een stilte.

Alex – Hoe heb je me dit kunnen laten doen?

Fred – Uit liefde, gewoon. En een beetje uit ambitie, dat geef ik toe. Jij wilde zo graag dat leven leiden. Het leven van een schrijver. Je hebt het geleid...

Alex – Maar ik ben alleen maar een bedrieger. En ons leven is een leugen. Jij wist het. Je had me moeten tegenhouden.

Fred – Draai de rollen nu niet om...

Alex – Je hebt gelijk. Ik ben de klootzak. Ga je bij me weg?

Fred – Als ik bij je weg had willen gaan, had ik het toen gedaan. We hebben geen keuze meer. We zitten in hetzelfde schuitje.

Alex – En dat schuitje is aan het zinken.

Fred – Niet overhaasten. En vooral niet in paniek raken. We moeten nadenken. Wat ben je van plan te doen?

Alex – Ik weet het niet... Zelfmoord is waarschijnlijk de beste optie. Dan is het tenminste literair...

Fred – Zeg geen onzin. Je bent niet moedig genoeg om zelfmoord te plegen.

Alex – Jij hebt werkelijk een bijzonder hoge dunk van me. Ik vraag me af hoe je al die jaren met me getrouwd hebt kunnen blijven. Hoe je van me bent blijven houden...

Fred – Ik houd van óns. Van onze verstandhouding. Wij zijn medeplichtigen, Alexandre. Ik laat je niet vallen. En ik laat die vrouw ons niet kapotmaken.

Alex – In dit geval ben ik eerder degene die haar leven kapotgemaakt heeft...

Fred – Anderzijds is dit manuscript uitgegeven omdat jij al enige reputatie had.

Alex – En vooral dankzij de connecties van mijn schoonfamilie...

Fred – Die vrouw zou waarschijnlijk nooit succes hebben gehad, zelfs al had ze een meesterwerk geschreven.

Alex – Ja, dat heb ik haar ook proberen uit te leggen... Maar ik vrees dat het niet genoeg zal zijn...

Fred – Zonder die samenloop van omstandigheden was jij niet zo beroemd geworden, maar zij was waarschijnlijk anoniem gebleven. Iedereen weet dat je de Goncourt niet wint door een manuscript per post naar Gallimard te sturen. Sociale reproductie weegt zwaar. Je hebt connecties nodig.

Alex – Je hebt gelijk, genialiteit alleen is niet genoeg, anders was Van Gogh miljardair geworden. Zijn schilderijen zijn uiteindelijk wel verkocht, ja, maar pas na zijn dood. En alleen speculanten zijn er rijk van geworden.

Fred – Natuurlijk. Het is onrechtvaardig, maar zo werkt het. Geld trekt geld aan en succes trekt succes aan. De kunstmarkt bepaalt wat een kunstenaar waard is. Niet zijn talent. Anders zouden ze al die rotzooi niet in musea voor hedendaagse kunst tentoonstellen. En met literatuur is het precies hetzelfde.

Alex – Ik was bang dat mijn vrouw me zou verstoten na de bekentenis van deze onvergeeflijke morele fout. Ik ben bijna teleurgesteld.

Fred – Ga jij mij nu ook nog de les lezen!

Alex – We zijn monsters, Frédérique. Ik kan beter meteen alles opbiechten...

Fred – Geen sprake van. Vergeet niet dat ik ook alles te verliezen heb bij dit schandaal! Om te beginnen mijn eer!

Alex – Jouw eer?

Fred – Mijn reputatie, als je dat liever hoort. Om nog maar te zwijgen over die van mijn ouders... Ik heb alles opgegeven om me met jouw carrière bezig te houden! Stel je voor wat voor schandaal het zou zijn als de pers dit te weten kwam. Mama zou het niet overleven... Ze heeft al een zwak hart.

Alex – Ja, maar we kunnen niet meer doen alsof er niets aan de hand is. Die trut laat ons nooit meer met rust.

Fred – Chanteert ze je?

Alex – Voorlopig niet. Ze heeft alleen gevraagd of ze bij ons kan logeren.

Fred – Hier logeren?

Alex – Tijdelijk, neem ik aan. Ze zegt dat ze nergens heen kan...

Fred – En wat heb je geantwoord?

Alex – Eigenlijk had ik niet echt een keuze. *(Er wordt aangebeld.)* Dat zal haar zijn...
Ze wisselen een bezorgde blik.

Fred – Ik doe open.

Donker.

Scène 4

De kamer is leeg. Sacha komt binnen in ondergoed of pyjama en is duidelijk net wakker. Ze gaat weer af en komt terug met een kop koffie. Ze gaat aan het bureau zitten en neemt een pose aan. Alexandre komt binnen. Hij is onaangenaam verrast haar daar op zijn plaats te zien zitten.

Alex – Doe vooral alsof u thuis bent...

Sacha – Als u dit huis met de opbrengst van uw Goncourt hebt gekocht, dan ben ik hier in zekere zin ook een beetje thuis...

Alex – Het is een familiehuis. We hebben het van mijn schoonouders.

Sacha – Ik heb altijd van zo'n bureau gedroomd... Is die vulpen een Montblanc?

Alex – Ik denk dat u overschat wat een Goncourt oplevert, afgezien van de roem.

Sacha – Echt?

Alex – Denk niet dat één literaire prijs genoeg zou zijn geweest om u tot de bevoorrechte klasse te laten toetreden. Het toegangsbewijs is een stuk duurder, geloof me.

Sacha – En dus definitief buiten mijn bereik.

Alex – Succes, weet u, draait niet alleen om talent.

Sacha – Dat blijkt. Als succesvol schrijver bezit u daar namelijk helemaal niets van.

Alex – Om in dit vak te slagen heb je veel inspanning, geduld en handigheid nodig... En heel wat compromissen. Je moet heel wat slikken.

Sacha – Daar bent u ongetwijfeld bijzonder goed in.

Alex – Schrijven is natuurlijk een kunst. Maar het is niet het moeilijkste. In elk geval niet het vervelendste. In zekere zin benijd ik u...

Sacha – Neem mijn plaats dan! Dan neem ik de uwe...

Alex – Zo eenvoudig is het niet.

Sacha – Echt niet?

Alex – Waarom sluiten we geen deal?

Sacha – U houdt de eer en geeft mij het geld terug?

Alex – Ik dacht eerder aan het delen van de auteursrechten. Uiteraard vertrouwelijk.

Sacha – Uiteraard.

Alex – Ik zou zelfs tot fifty-fifty willen gaan.

Sacha – Al die jaren hebt u de vruchten van mijn werk geplukt. Om nog maar te zwijgen over de roem. Hoe denkt u dat onrecht goed te maken?

Alex – We kunnen uiteraard een forfaitair bedrag afspreken voor het verleden. Plus een percentage van de toekomstige rechten. Wat denkt u daarvan?

Sacha – Dat valt te bekijken...

Alex – Ik heb dag na dag, jaar na jaar een reputatie opgebouwd. Terwijl u verdwenen was. Vrijwillig. Om in uw eentje een wereldreisje te maken...

Sacha – Kortom, het is bijna oneerlijk van mij om vandaag iets van u te komen opeisen.

Alex – Zo ver zou ik niet gaan. Maar u zou ook kunnen profiteren van wat ik heb opgebouwd. In plaats van het nu allemaal te vernietigen.

Sacha – Wat levert het mij op?

Alex – Geld! Terwijl u natuurlijk op de achtergrond blijft.

Sacha – Kijk eens aan.

Alex – Mijn uitgever dringt erop aan dat ik een nieuwe roman schrijf. We zouden kunnen samenwerken. Ik stel u een win-windeal voor. Uw talent, mijn bekendheid. En we delen de rechten.

Sacha – Nadat u mijn werk gestolen hebt, stelt u voor dat ik uw ghostwriter word? U hebt werkelijk lef.

Alex – Denk er toch over na. Een plagiaatzaak zou jaren duren. Ik zou de beste advocaten hebben. En de uitkomst zou uiterst onzeker blijven. We zouden allebei veel tijd verliezen. En als ik het goed begrijp, hebt u al behoorlijk veel tijd verloren.

Sacha – Uw cynisme maakt indruk op me. Maar ik ben niet ongevoelig voor uw argumenten.

Alex – Ik laat u erover nadenken.

Alexandre gaat af.

Scène 5

Sacha staat op en bekijkt de kamer alsof ze de nieuwe eigenaar is. Frédérique komt binnen.

Fred – Alles in orde? Hebt u alles wat u nodig hebt?

Sacha – Eigenlijk heb ik een beetje honger. Hebt u niets om in mijn koffie te dopen?

Fred (*ironisch*) – Zal ik croissants voor u gaan halen?

Sacha – Doe vooral geen moeite. Als de huishoudster haar vrije dag heeft...

Fred – Volgens mij liggen er speculoosjes in het keukenkastje.

Sacha – Speculoosjes? Dat klinkt inderdaad verleidelijk. Ik ga straks wel even kijken...

Fred – Ik vind ze vreselijk, maar mijn man is er dol op.

Sacha – Als je niets anders bij de hand hebt om je koekje in te dopen.

Fred – Bent u van plan hier lang te blijven?

Sacha – Dat weet ik nog niet. Dat hangt ervan af...

Fred – Waarvan?

Sacha – Om te beginnen van uw man. We hebben samen een zaak af te handelen. Hij heeft voorgesteld me als ghostwriter in dienst te nemen. Heeft hij u dat niet verteld?

Fred – Houd me niet voor een idioot. Mijn man heeft geen geheimen voor mij. Hij heeft me alles verteld.

Sacha – Het spijt me voor u. Echt, ik leef met u mee.

Fred – Werkelijk?

Sacha – U dacht met een groot romanschrijver getrouwd te zijn. En nu ontdekt u dat u alleen de vrouw van een ordinaire plagiaris bent...

Fred – Wat wilt u?

Sacha – U had met mij moeten trouwen...

Fred – Zeg me niet dat dát is wat u wilt...? Maar als dat zo is, moet u weten dat ik alles overheb voor de man van wie ik houd. Ik beloof u natuurlijk geen huwelijk, maar als u op rijpere vrouwen valt...

Sacha barst in lachen uit.

Sacha – U hebt zelf ook bepaald geen gebrek aan lef!

Fred – Dat vat ik op als een compliment.

Sacha loopt naar Frédérique toe en legt een hand op haar wang.

Sacha – En ik, vindt u mij aantrekkelijk? (*Frédérique lijkt even van haar stuk, maar herpakt zich.*) Uiteindelijk ben ik het genie, en u bent met hem getrouwd om zijn genialiteit!

Fred – Niet alleen daarom.

Sacha – En ik zou er nog meer kunnen schrijven...

Fred – Waarom hebt u dat dan nog niet gedaan?

Sacha – Ik heb mijn laatste woord nog niet gezegd.

Fred – Volgens Alexandre hebt u in die eerste roman uw eigen verhaal verteld. Misschien hebt u gewoon niets anders te vertellen.

Sacha – Als romanschrijver vertel je altijd een beetje je eigen leven, toch?

Fred – Ja... Daarom heb je naarmate je ouder wordt steeds minder interessante dingen te vertellen. Ik weet niet of we wel zo'n goede zaak zouden doen door u als ghostwriter in te huren...

Sacha – Ik kan altijd úw leven vertellen. Dat lijkt me bijzonder boeiend...

Fred – Het leven van sommige oplichters is spannender dan dat van de meeste eerlijke mensen. Vooral als ze, zoals u, zo'n slachtoffermentaliteit hebben...

Sacha – Kortom, de echte kunstenares hier bent u.

Fred – Wat uw literaire vruchtbaarheid betreft, hebt u volgens mij de menopauze al lang bereikt.

Sacha – Uw man is onvruchtbaar. Hij is er niet eens in geslaagd u een kind te geven.

Fred – Bemoeit u zich niet met ons liefdesverhaal, daar zou u toch niets van begrijpen.

Alexandre komt binnen en hoort het einde van het gesprek.

Alex – Hadden jullie het over mij?

Fred – Ik laat jullie alleen...

Fred gaat af.

Scène 6

Alex – Ga niet te ver, ik waarschuw u.

Sacha – Anders?

Alex – Ik weet dat u geen hoge dunk van me hebt, maar onderschat me niet.

Sacha – Ik probeer het... Ik geef toe, het valt niet mee... Ik zal mijn best doen, beloofd.

Alex – Ik heb u een voorstel gedaan.

Sacha – En ik denk erover na, echt waar... (*Een stilte.*) Hebt u het nog?

Alex – Wat?

Sacha – Het manuscript!

Alex – Nee...

Sacha – U hebt het vernietigd, hè? Om het bewijs van uw misdaad weg te werken?

Alex – Waarom? Wilt u het terug?

Sacha – U begrijpt toch dat dit manuscript voor mij emotionele waarde heeft.

Alex – En u begrijpt dat ik het, als ik het nog had, niet zomaar zonder tegenprestatie aan u zou teruggeven.

Sacha – Dus u hebt het niet meer.

Alex – Laten we zeggen dat... ik het ben kwijtgeraakt.

Sacha – Dat is zo stom dat ik geneigd ben u te geloven.

Alex – En ben ik verplicht u te geloven?

Sacha – Waarover?

Alex – Wat als u bluft?

Sacha – Dan had ik al gewonnen. U liet meteen uw kaarten zien.

Alex – Maar ik zou kunnen weigeren te betalen.

Sacha – U hebt gespeeld en verloren. Speelschulden zijn heilig. En u weet wat er gebeurt met mensen die weigeren ze te betalen.

Alex – We weten niets over u.

Sacha – Ik heb het gezegd. Deze roman is autobiografisch.

Alex – Maar dat was al jaren geleden. U bent niet meer het personage uit die roman. En ik ben ook niet meer helemaal degene die zijn naam eronder zette.

Sacha – Ik ken u goed genoeg om te weten dat u dat risico niet neemt.

Alex – Welk risico?

Sacha – U zult betalen. Voor uw gemoedsrust. De enige politie waaraan u de moed hebt rekenschap af te leggen, is uw verzekeringspolis. De verzekering van een rustig burgermansleven, met af en toe een medailletje als beloning voor de goede cijfers die u door vals te spelen hebt behaald.

Alex – Dus het is wel degelijk geld dat u wilt.

Sacha – Dat zou u geruststellen, nietwaar?

Alex – Wat zou u anders kunnen willen?

Sacha – Weet u hoe het voelt wanneer iemand je je eigen werk afneemt? Je eigen tekst zien, met je eigen bloed geschreven, ondertekend door iemand anders?

Alex – Nee...

Sacha – Zo moet een vrouw zich ongeveer voelen als haar kind bij de geboorte van haar wordt afgenomen en aan een vreemde wordt gegeven.

Alex – Dat heb ik niet gewild. Dit manuscript is een vondeling. Wie zegt dat ú het niet hebt achtergelaten?

Sacha – Met opzet, bedoelt u?

Alex – Als een fles in zee, min of meer. In de hoop dat iemand hem vindt... Uw redder... Die vervolgens de promotie voor u doet...

Sacha – Als ik u goed begrijp, verdient u bijna nóg een medaille omdat u op mijn SOS hebt gereageerd.

Alex – Ik heb dit manuscript niet van u gestolen.

Sacha – Dat klopt. Ik denk niet dat u moedig genoeg bent voor een gewelddadige roof. Uw specialiteit is eerder opportunistische diefstal, nietwaar?

Alex – U hebt gelijk, ik ben een lafaard. Maar geen misdadiger. Ik heb wel eens betaald voor seks, maar ik heb nooit iemand verkracht.

Sacha – Ik ga me toch maar aankleden...

Sacha gaat af.

Scène 7

Frédérique komt terug.

Alex – Ik trek het niet meer om haar hier elke dag midden in onze woonkamer te zien. Languit op onze bank. Als ze niet gewoon aan mijn bureau zit...

Fred – Ja, maar ergens is het ook niet slecht haar binnen handbereik te hebben.

Alex – Vind je?

Fred – Dan weten we tenminste dat ze niet in de biechtstoel haar hele verhaal aan de eerste de beste pastoor zit op te dissen.

Alex – Of stomdronken in de kroeg om de hoek haar ellende aan de barman zit te vertellen.

Fred – Ja, dat zou meer haar stijl zijn... Om nog maar te zwijgen van het risico dat ze haar scoop aan een sensatiekrant of een televisiezender verkoopt.

Stilte.

Alex – Je zei dat je het manuscript had gezien.

Fred – Ja.

Een stilte.

Alex – Weet je wat ermee gebeurd is?

Fred – Waarmee?

Alex – Met het manuscript! Op een dag lag het in de lade van mijn bureau, die met het slot. De volgende dag was het weg.

Fred – Was de lade opengebroken?

Alex – Nee, en jij bent de enige die kan weten waar ik de sleutel verstop.

Stilte.

Fred – Oké, ik heb het meegenomen.

Alex – Dat vermoedde ik al een beetje...

Fred – Dus eigenlijk wisten we het allebei.

Alex – Ik kan desnoods nog begrijpen dat je besloot niets te zeggen, terwijl je wist dat ik niet de echte auteur van die roman was. Maar waarom heb je dat manuscript meegenomen?

Fred – Een levensverzekering, denk ik...

Alex – Een verzekering? Waartegen?

Fred – Voor het geval het succes je naar het hoofd zou stijgen en je me voor een jongere vrouw zou verlaten.

Alex – Dus je hebt het nog?

Fred – Ja...

Alex – Ik leer je opnieuw kennen, Frédérique.

Fred – Je dacht dat ik een dom gansje was, hè?

Alex – Ik dacht dat ik aan de touwtjes trok in deze sinistere komedie. Uiteindelijk was ik alleen maar een marionet.

Fred – Maar jij staat wel in de schijnwerpers, schat...

Alex – En ik ben degene die achter de tralies kan eindigen.

Fred – Jij zou je ziel verkopen voor een goede woordspeling, dat is jouw probleem.

Alex – Kun je nagaan waartoe ik voor een hele roman bereid was...

Stilte.

Fred – We zouden ervan af kunnen komen...

Alex – Van het manuscript?

Fred – Van de auteur.

Alex – Ben je gek geworden!

Fred – Als ze verdween, zou niemand zich druk om haar maken... Ze heeft zelf haar verdwijning georganiseerd. Ze staat al als vermist te boek!

Alex – Je maakt een grapje, hoop ik?

Fred – Natuurlijk maak ik een grapje... Wat stel jij dan voor?

Alex – Onderhandelen. We hebben geen keuze. Maar ik weet nog niet zeker of ze genoeg neemt met geld.

Fred – Dat doet ze wel. Met geld kun je alles kopen. Het hangt alleen van het bedrag af...

Alex – Hoe ver kunnen we gaan?

Fred – Hoeveel is je reputatie je waard?

Alex – Bedankt dat je niet 'je eer' zei...

Donker.

Scène 8

Sacha ligt slapend op de bank. Je zou kunnen denken dat ze dood is. Frédérique komt binnen met een mes in haar hand. Ze loopt naar Sacha toe en lijkt te aarzelen.

Sacha – Iemand vermoorden is nog niet zo eenvoudig, weet u? Zeker niet met een steekwapen.

Fred – Ik wilde alleen een plakje worst afsnijden. Wilt u ook?

Sacha (*komt overeind*) – Dank u. Ik ben vegetariër.

Fred – Dat had ik kunnen weten.

Sacha – O ja? Waarom dan?

Fred – Geen idee... Misschien omdat u altijd instinctief de kant van de slachtoffers kiest. Van degenen die voor het slachthuis bestemd zijn. Bent u gelovig?

Sacha – Ik geloof in reïncarnatie. Het rad draait. Uiteindelijk zullen we alle rollen hebben gespeeld.

Fred – Ik begrijp het... En de volgende keer zullen de eersten de laatsten zijn... Precies wat ik zei. Vervang reïncarnatie door verrijzenis en uiteindelijk is die wereldvisie behoorlijk katholiek.

Sacha – Zelfs hier op aarde zijn we onze eigen beulen, vindt u niet? We zijn slachtoffers van onze eigen demonen.

Fred – Als het rad blijft draaien, zult u uiteindelijk dus uzelf plagiëren...

Sacha – Wie weet... Uw man en ik zijn misschien maar twee kanten van dezelfde medaille. De medaille van Chevalier des Arts et des Lettres.

Fred – Ik verkies altijd de ridder boven de letterkundige... Ik maak u dood.

Sacha – En als u mij vermoordt, vermoordt u uzelf.

Fred – U waant zich echt Jezus Christus.

Sacha – Ú draagt een kruis om uw hals...

Fred – Ik draag het als een vaandel.

Sacha – Ja. Een klassenvaandel. U vecht alleen om uw privileges te behouden.

Fred – Ik keer de andere wang niet toe. Mijn geloof is veroverend. Het is het geloof van de kruistochten. Ik wentel me niet zoals u in de rol van slachtoffer.

Sacha – U kiest liever de kant van de beulen?

Fred – Ik kies liever de kant van de winnaars. U niet?

Sacha – Ik wil niet hoeven kiezen. 'Ik ben een mens, en niets menselijks is mij vreemd.'

Fred – Bent u ook filosoof?

Sacha – Dat is van Terentius. Een Latijnse auteur die bijna twee eeuwen vóór Christus leefde.

Fred – Hebt u er nog zo een?

Sacha – 'Ik ben de wond en het mes. Ik ben de klap en de wang. Ik ben de ledematen en het rad. En het slachtoffer en de beul!'

Fred (*ironisch*) – Mooi...

Sacha – Baudelaire.

Fred – Hebt u Les Fleurs du mal gelezen?

Sacha – En u? Hebt u het echt gelezen, of kent u alleen de paar citaten die nodig zijn om indruk te maken tijdens mondaine diners?

Fred – Ik heb in elk geval geen enkele sympathie voor mensen die weigeren bloed aan hun handen te krijgen tijdens de jacht, maar bij de verdeling van de buit ineens vooraan staan.

Sacha – Pas op met clichés over veganisten. Hitler was ook vegetariër.

Fred – U lijkt inderdaad te weten waarover u praat.

Sacha – Over Hitler?

Fred – Over moord. U zei dat iemand doden met een steekwapen niet gemakkelijk is.

Sacha – Het moeilijkste is daarna van het lijk af te komen.

Fred – U spreekt dus uit ervaring...

Sacha – Terwijl u uw zakken vulde met mijn auteursrechten, heb ik een moeilijke periode doorgemaakt...

Fred – Het spijt me werkelijk...

Sacha – In tegenstelling tot het spreekwoord breekt nood zelden wet. In werkelijkheid word je juist uit noodzaak een wetsovertreder. Maar u staat daar natuurlijk boven. In uw wereld maakt ú de wetten.

Fred (*ironisch*) – Ik geloof te begrijpen dat u een ongelukkige jeugd hebt gehad... Wilt u erover praten?

Sacha – Vreemd, iedereen wil dat ik mijn levensverhaal vertel. Terwijl het al uitvoerig in mijn roman staat.

Fred – Wij hebben van die roman een succes gemaakt. Zonder ons had u hem in eigen beheer moeten uitgeven. En vandaag zou zelfs ú hem vergeten zijn.

Sacha – Misschien...

Fred – En eerlijk gezegd, kijkt u eens naar uzelf...

Sacha – Wat?

Fred – Hoort u zichzelf? 'Wat?' In onze wereld, zoals u dat noemt, zegt men 'Pardon?'.

Sacha – Meent u dat nou?

Fred – U hebt niet de uitstraling van een schrijver. Op televisie zou u het heel slecht doen. Waarom laat u het niet aan de professionals over? Dan wint iedereen erbij.

Sacha – U stelt voor dat we het werk verdelen? Uw man mist stijl als hij schrijft, ik mis stijl als ik praat. Dus ik schrijf zijn boeken en hij praat in mijn plaats?

Fred – Waarom niet? Uiteindelijk is dat een beetje het verhaal van Cyrano, nietwaar? Cyrano kent u toch?

Sacha – Eigenlijk maakt u me misselijk. Hoe kunt u hier al die jaren mee leven? Hiervan leven.

Fred – In de literatuur plagieert iedereen iedereen, weet u. Sinds mensenheugenis. Als het een misdaad was, zou men dat wel weten.

Sacha – Het is in elk geval een strafbaar feit. En natuurlijk een morele fout. Maar u hebt geen moraal.

Fred – Wat wilt u? Het wordt tijd dat u het zegt. Geld?

Sacha – U hebt me toch niets anders te bieden. Uiteindelijk hebt u gelijk. Ik ben niet volgzzaam genoeg om het circusnummer op te voeren dat van me gevraagd zou worden om in uw rotwereld geaccepteerd te worden.

Fred – Dat klinkt redelijk. Hoeveel?

Sacha – Eén miljoen.

Fred – De winnaar van de Prix Goncourt krijgt een cheque van tien euro.

Sacha – Maar dan rekent u de nevenopbrengsten niet mee... Honderdduizenden verkochte exemplaren. Televisieoptredens. Lezingen met alle kosten betaald...

Fred – Deze Goncourt heeft nu ook weer niet zó goed verkocht.

Sacha – Ik hoor een zweem van verwijt in uw stem... Kortom, de roman die ik schreef was maar nét goed genoeg om door uw illustere echtgenoot ondertekend te worden, is dat het?

Fred – U begrijpt dat we enige tijd nodig hebben om het geld bijeen te krijgen.

Sacha – Ik heb geen haast. U krijgt vierentwintig uur.

Fred – En we hebben garanties nodig. Om zeker te weten dat we daarna definitief van u af zijn.

Sacha – Welke garanties?

Fred – Een handgeschreven verklaring waarin u in ruil voor dat bedrag afstand doet van alle rechten op deze roman. U verbindt zich er ook toe af te zien van elke gerechtelijke procedure.

Sacha – Goed.

Fred – Ik heb een model opgesteld. U hoeft het alleen maar over te schrijven.

Sacha – Dan is het nu mijn beurt om over te schrijven...

Fred – Pardon?

Sacha – Een paar jaar geleden was uw man degene die een heel boek overschreef dat hij niet geschreven had.

Fred – Eén miljoen, en daarmee is alles afgedaan. Daarna verdwijnt u uit ons leven.

Sacha – Daar kunt u op rekenen. Verdwijnen is mijn specialiteit. Met een miljoen wordt het alleen een stuk makkelijker. Geef me dat papier maar.

Fred – Hier.

Sacha – Heel goed. Ik ga mijn huiswerk op mijn kamer maken... Ik kom terug zodra ik klaar ben. Mag ik daarna televisie kijken?

Sacha gaat af.

Scène 9

Alexandre komt binnen.

Alex – Ik had net mijn agent aan de telefoon. Ze willen mijn roman voor het toneel bewerken...

Fred – Dat is toch waar je altijd van gedroomd hebt?

Alex – Zei ik echt 'mijn roman'?

Fred – Het is misschien niet jouw roman, maar wel ónze Goncourt.

Alex – Je hebt gelijk. Dat succes is van ons.

Fred – Ja.

Alex – Ik heb zelfs een paar passages herschreven. Oorspronkelijk was het niet eens zo goed...

Fred – En het stond vol spelfouten.

Alex – Heb je met haar gepraat?

Fred – Ja.

Alex – En wat wil ze?

Fred – Eén miljoen. Als definitieve afkoopsom.

Alex – Dat is veel... Hebben we dat?

Fred – Ja. In een levensverzekering. Dan maar geen levensverzekering. We hebben toch geen kinderen.

Alex – Dus voor die toneelbewerking zeg ik ja?

Fred – Laat ze nog even wachten. Ik wil eerst nog één detail controleren...

Alex – Goed. Ik bel ze terug.

Hij gaat af. Fred gaat ook af en komt terug met het manuscript.

Donker.

Scène 10

Sacha bladert in het met de Goncourt bekroonde boek. Frédérique komt binnen.

Sacha – Ongelooflijk hoeveel intelligenter een roman eruitziet zodra hij gedrukt is dan als manuscript.

Fred – Zeker wanneer er ook nog de rode wikkel van een literaire prijs omheen zit...

Sacha – U hebt er goed aan gedaan de titel te veranderen. Die van mij was niet geweldig.

Fred – Hoe luidde die ook alweer?

Sacha – Mémoire d'une amnésique. Probeert u me in de val te lokken?

Fred – Hebt u de brief die ik u gevraagd heb te schrijven?

Sacha – Hier.

Sacha geeft haar de brief.

Fred – Goed...

Fred bestudeert de brief.

Sacha – Zit u iets dwars?

Fred – Eerder een opluchting... Ik twijfelde, maar nu weet ik het zeker. Dit handschrift, het uwe... is niet het handschrift van het manuscript.

Sacha – Ik dacht dat het verdwenen was?

Fred – Ik heb het veilig opgeborgen.

Sacha – En welke conclusie trekt u uit dit grafologisch onderzoek, inspecteur?

Fred – U bent óók een bedrieger. U hebt deze roman niet geschreven.

Sacha – Als u het zegt...

Fred – Dat vermoedde ik al. De echte auteur zou nooit genoeg hebben genomen met alleen een financiële vergoeding.

Sacha – Inderdaad, ik ben niet degene voor wie u me houdt.

Fred – Wie bent u dan?

Sacha – Het doet er niet toe wie ik ben... Ik heb de auteur van dit boek in de gevangenis ontmoet.

Fred – Zit ze daar nog steeds?

Sacha – Dat weet ik niet. Ze was ziek. Misschien is ze dood. Misschien niet. Ze vertelde me haar leven. Haar roman. Hoe ze haar manuscript verloor.

Fred – Heeft zij u gestuurd?

Sacha – Nee. Ik werk voor mezelf.

Fred – Dus u weet niet wat er van haar geworden is...

Sacha – Ze werd overgeplaatst en ik verloor haar uit het oog. Een paar jaar later stuitte ik toevallig in de gevangenisbibliotheek op de Goncourt-roman. Ik las hem. Ik herinnerde me haar verhaal en toen begreep ik het.

Fred – Waarom hebt u al die tijd gewacht?

Sacha – Vorige week ben ik vrijgekomen. Ik ben rechtstreeks naar u toe gekomen.

Fred – Dus de echte auteur weet nergens van.

Sacha – Dat verandert niets voor u. Ik wil mijn geld in ruil voor mijn stilzwijgen.

Fred – Het verandert wel degelijk iets: u bent gewoon een chanteur. Geen kunstenaar die wij bestolen hebben. U bent niet eens schrijfster. En uw brief van tien regels staat vol spelfouten.

Sacha – Uw man is evenmin een echte schrijver. We zijn alle drie dieven. Ik wil alleen mijn deel van de buit.

Fred – Ja, maar nu hebt u geen bewijs meer...

Sacha – Vergis u niet. Nu heb ik het originele manuscript. En het is niet door uw man geschreven.

Fred – Het manuscript?

Sacha – U houdt me echt voor een idioot. Ik zag precies wat u van plan was met die handgeschreven brief. U bent slimmer dan uw man, maar veel minder slim dan ik.

Fred – Hoe zou u aan dat manuscript gekomen zijn?

Sacha – Ik schreef die brief in de wetenschap dat u het handschrift meteen met dat van het manuscript zou vergelijken. Zo kon ik ontdekken of u het hier in huis verborg, en waar. Ik heb uw doen en laten in de gaten gehouden en ik heb het gevonden.

Fred – U bluft weer.

Sacha – Ga maar in de kelder kijken of het er nog ligt.

Fred – Ik geloof u niet.

Sacha – Ik zei het toch, ik kom net uit de gevangenis. Ik weet waar mensen in een huis hun kostbaarste bezit verstoppen...

Fred – Vuile trut.

Sacha geeft haar een papier.

Sacha – Ik heb mijn bankgegevens voor u opgeschreven. Ik wil het geld vóór het einde van de week op mijn rekening.

Fred – Maakt u zich geen zorgen. U krijgt het...

Frédérique gaat af.

Scène 11

Alexandre komt binnen.

Alex – Bent u er nog steeds?

Sacha – Wie weet, binnenkort ben ik rijk. Dan kan ik ook in een chique buurt wonen. Ik zag dat er pal tegenover uw huis een prachtig huis te koop staat.

Alex – U moet niet te ver gaan.

Sacha – Er is natuurlijk ook nog een andere oplossing... In zekere zin veel eenvoudiger. En voor u een stuk goedkoper.

Alex – Welke?

Ze loopt verleidelijk naar hem toe.

Sacha – Trouw met me! We trouwen in gemeenschap van goederen en dan word ik uw rechthebbende.

Alex – U vergeet mijn vrouw. Ik weet niet of zij ermee akkoord gaat. En ik trouwens ook niet...

Sacha kust Alexandre op de mond. Verrast duwt hij haar niet weg.

Sacha – Laat maar gebeuren... *(Ze wordt nog ondernemender.)* U zult zien, ik zal u verrassen...

Alex – Dat hebt u al gedaan... Maar u bent totaal mijn type niet.

Sacha – U hebt anders wel mijn roman ondertekend. Voor iemand die mijn stijl niet mooi vindt...

Alex – Ik had het over uw geslacht... Dat trouwens nogal ambigu is...

Sacha – Wie weet... Misschien krijgt u er de smaak van te pakken...

Frédérique komt binnen en betrapt hen in hun omhelzing. Sacha barst in lachen uit.

Sacha – Wees gerust, ik laat hem aan u... Voorlopig. Ik ga een rondje door de tuin lopen, het ruikt hier echt te veel naar muffe lucht. Maar morgen wil ik mijn geld.

Sacha gaat af.

Alex – Het spijt me, ik weet niet wat me bezielde.

Fred – Ik dacht dat je zou zeggen dat ze je onverwacht die kus ontfutselde. Dus zo vervelend vond je het niet?

Alex – Hou op, wat haal je je toch in je hoofd.

Fred – Ze is natuurlijk jonger dan ik. En ze heeft het voordeel van de nieuwigheid.

Alex – Ik weet niet eens zeker of ze echt een vrouw is... Je hebt niets te vrezen, maak je geen zorgen.

Fred – Misschien. Maar jij kunt beter oppassen. Ik zou in staat zijn te doden om jou te houden.

Donker.

Scène 12

Frédérique zit aan het bureau. Sacha komt binnen.

Sacha – Hebt u mijn geld?

Fred – Hier is het.

Ze geeft haar een cheque. Sacha neemt hem aan en bekijkt hem.

Sacha – Tien euro... Is dit een grap?

Fred – Dat is het bedrag van de cheque die de winnaar van de Prix Goncourt krijgt.

Sacha – Speel geen spelletjes met me. Ik herinner u eraan dat ik net uit de gevangenis kom...

Fred – U had niet moeten proberen mijn man te verleiden.

Sacha – Wat gaat u doen? Me vermoorden? Zelfs voor een crime passionnel is de straf veel zwaarder dan voor gewoon plagiaat, weet u. Ik kan het weten.

Frédérique geeft haar een papier.

Fred – Hier is de helft van uw geld. Een half miljoen euro. Dit is het bewijs van de overschrijving naar de rekening die u me hebt gegeven. U krijgt de andere helft zodra u me het manuscript teruggeeft.

Sacha – Dat krijgt u. Maar ik wacht eerst tot het geld op mijn rekening staat.

Sacha neemt het overschrijvingsbewijs aan dat Frédérique haar geeft.

Fred – En wat garandeert me dat u ons later niet opnieuw komt chanteren?

Sacha – U hebt me een schriftelijke verklaring laten ondertekenen.

Fred – U weet hoe het gaat met zulke papieren...

Sacha – Inderdaad, niets garandeert dat ik niet terugkom zodra mijn geld op is. Hoe lang duurt het om een miljoen uit te geven? Ik heb daar geen ervaring mee, begrijpt u.

Fred – Ik kan niet de rest van mijn leven met dat zwaard van Damocles boven mijn hoofd leven.

Sacha – Jawel hoor, dat kunt u best. U hebt lef. Meer dan uw man. U draagt hier de broek, toch? Ook al is hij degene die de medailles draagt...

Fred – Zo bevalt het me prima.

Sacha – Eigenlijk had ú dat boek moeten ondertekenen. Maar hij zal blijven pronken in de Parijse salons en op televisie.

Fred – Ik trek liever achter de schermen aan de touwtjes. Ik houd er niet van in de schijnwerpers te staan.

Sacha – Jammer... Het licht staat u goed...

Fred – Valt u echt op vrouwen?

Sacha – In de gevangenis heb je niet zo veel keus. Soms krijg je er de smaak van te pakken...

Sacha gaat naar Frédérique toe. Die ontwijkt haar, maar duwt haar niet echt weg.

Fred – We hebben zelfs een sauna. Als u zin hebt...

Sacha – Waarom niet.

Fred – Die zit in het bijgebouw achter in de tuin. Ik kom zo wat handdoeken brengen.

Sacha – Dank u... Als u zich bij me wilt voegen...

Fred – Over een kwartier ben ik er.

Sacha – Ik wacht op u. Dan kunnen we dit charmante gesprek voortzetten.

Fred – Ik twijfel er niet aan dat het heet zal worden...

Frédérique gaat af.

Donker.

Scène 13

Frédérique komt binnen met haar mobiel aan haar oor.

Fred – Ja, precies... Ik verzoek u die overschrijving te annuleren. Heel goed, ik stuur u per e-mail een bevestiging. Hartelijk dank. Goedendag...

Frédérique bergt haar mobiel op en nipt van een kop koffie. Alexandre komt bezorgd binnen.

Fred – Wat is er? Je kijkt bezorgd. Is er iets?

Alex – Ik kom net uit de tuin. Ik wilde zoals elke ochtend na mijn cardiotraining de sauna in...

Fred – En...?

Alex – Je gelooft het nooit, maar die afschuwelijke vrouw was er al.

Fred – O ja?

Alex – Daar, in de sauna, poedelnaakt.

Fred – Nee toch?

Alex – En vooral: morsdood.

Fred – Echt?

Alex – Je lijkt niet verbaasd...

Fred – Geen idee... Ze zal wel aan een hartaanval bezwijken zijn. Dat gebeurt soms. Als je een zwak hart hebt, is een sauna niet aan te raden.

Alex – Ja, dat kan... Vooral omdat het leek alsof ze er de hele nacht had gezeten.

Fred – Wat een vreemd idee.

Alex – Haar gezicht was vuurrood en ze lag in een plas zweet.

Fred – Wat afschuwelijk! Er staat nochtans op de saunadeur dat je er niet langer dan een halfuur in mag blijven.

Alex – Ja... Ik snap niet wat haar bezielde heeft zo lang in die sauna te blijven...

Fred – Wie zal het zeggen...

Alex – Al moet ik erbij zeggen dat de deur van buitenaf met een metalen staaf geblokkeerd was.

Fred – Nee toch?

Alex – Wat heb je gedaan, Frédérique?

Fred – Wat jij zelf allang had moeten doen als je ballen had gehad.

Alex – Maar waarom?

Fred – We waren nooit van haar afgekomen! Ze zou ons ons hele leven hebben gechanteerd. Ook al heb ik net ontdekt dat zij in werkelijkheid niet de auteur van die roman is...

Alex – Zij niet? Wie dan wel?

Fred – Een andere vrouw, blijkbaar. Ze zou haar in de gevangenis hebben ontmoet.

Alex – Ik heb altijd geweten dat die meid niet de uitstraling van een schrijfster had. Maar waarom heb je haar dan vermoord, als zij de auteur niet is!

Fred – Ik was bang dat je bij me weg zou gaan. Dat je met haar zou vertrekken.

Alex – Kom nou, wat haal je je in je hoofd? Zie je mij met die...

Fred – Ik maak een grapje. Maar ook al is zij niet de auteur, ze weet alles. Ze zou ons precies hetzelfde hebben gechanteerd.

Alex – Dit is een nachtmerrie... Ik ga mezelf bij de politie aangeven.

Fred – Woorden, zoals altijd. Je neemt een pose aan en wacht tot ik je vertel wat je moet doen.

Alex – Wat doen we dan?

Fred – We zouden kunnen proberen het op een ongeluk te laten lijken, maar dat is riskant...

Alex – Als ze vragen wat onze relatie met die vrouw was en wat ze in onze sauna deed...

Fred – We kunnen het lijk beter laten verdwijnen.

Alex – Goed... Als jij denkt dat dat beter is... En daarna?

Fred – Daarna? Niets. Dan pakken we ons normale leven weer op.

Alex – Een normaal leven?

Fred – Genoeg gepraat. Ik drink mijn koffie op en dan gaan we. We hebben werk te doen...

Alex – Toch... Het moet een afschuwelijke dood zijn geweest.

Fred – Ze heeft er zelf om gevraagd.

Alex – En daarvoor ben je naakt bij haar in de sauna gaan zitten.

Fred – Ik moest haar toch op haar gemak stellen...

Alex – Dus nu weet je of ze een man of een vrouw is.

Fred – Ja.

Alex – En?

Fred – Wat doet het er nu nog toe? Lijken zijn uniseks.

Alex – Blijft een vrouw die sterft vrouwelijk?

Fred – Grappig. Is dat van jou?

Alex – Nog altijd niet, helaas... Het is uit een lied van Brigitte Fontaine.

Fred – Je krijgt zo meteen het antwoord... Kom, we gaan.

Donker.

Scène 14

Frédérique en Alexandre komen binnen met het levenloze lichaam van Sacha. Hij houdt haar bij de voeten, zij bij de schouders. Ze laten haar zonder veel omhaal op de bank vallen.

Alex – Ik had haar niet zo zwaar ingeschat... Zeker niet met al het vocht dat ze al verloren heeft...

Fred – Ken je de uitdrukking 'zo zwaar als een dode ezel'?

Alex – En?

Fred – Dat bewijst dat een dode altijd zwaarder weegt dan een levende.

Alex – Zolang het maar niet op ons geweten weegt...

Fred – Heb je de auto voorgereden?

Alex – Hij staat beneden.

Fred – Perfect.

Alex – Hoe gaan we van dit lijk afkomen?

Fred – We brengen haar naar ons buitenhuis in Bretagne. Daar hakken we haar in stukken, verbranden we de resten in de houtkachel en strooien we de as vanaf de klif uit.

Alex – Je maakt me bang, Frédérique. Het lijkt wel alsof je dit je hele leven al doet...

Fred – Doe wat ik zeg en alles komt goed.

Alex – Ik heb je altijd blind vertrouwd, maar om de een of andere reden heb ik hier een heel slecht voorgevoel bij.

Fred – Heb jij een beter idee?

Alex – Nee...

Fred – Dan moeten we geen tijd verliezen.

Alex – Goed... En cremeren wordt na een nacht in de sauna ook makkelijker. Ze is al een hoop vocht kwijt...

Fred – Denk je echt dat dit het moment is voor woordgrappen?

Alex – Je hebt gelijk. Volgens mij hebben we nu iets dringenders...

Fred – We rollen haar gewoon in het tapijt.

Alex – Waarom?

Fred – Geen idee. In films doen ze dat altijd.

Alex – Oké...

Ze maken aanstalten haar in het tapijt te rollen.

Fred – Volgens mij is het tapijt te klein.

Alex – We nemen haar wel zo mee.

Fred – Deze keer pak ik haar bij de voeten, dat is minder zwaar voor mij.

Alex – Goed...

Ze pakken het lichaam opnieuw op en dragen het naar buiten.

Donker.

Scène 15

Alexandre en Frédérique komen opgewekt binnen.

Alex – Dat kleine verblijf in Bretagne heeft ons goed gedaan, niet? We zien er een stuk beter uit.

Fred – Ja... Langs de oceaan wandelen. Frisse lucht inademen. Weer proeven hoe echte dingen smaken.

Fred – Elke keer als ik daar terugkom, heb ik het gevoel dat ik mijn wortels terugvind.

Alex – In Bretagne? Voor zover jij je stamboom hebt kunnen natrekken, is jouw familie nochtans nooit uit het zestiende arrondissement weggeweest.

Fred – Je wortels liggen waar je je thuis voelt en waar je genoeg geld hebt om een buitenhuis te kopen.

Alex – Vreemd, ik heb het gevoel dat deze beproeving ons nog dichter bij elkaar heeft gebracht.

Fred – Ik ook.

Alex – En nu we niets meer voor elkaar te verbergen hebben, voel ik me veel meer ontspannen. Jij niet?

Fred – Niets meer te verbergen? Voor elkaar bedoel je?

Alex – Natuurlijk... We eten dinsdag toch nog steeds bij je ouders?

Fred – Ja, zoals altijd.

Alex – Heel goed. Ik zal blij zijn ze te zien.

Fred – Inderdaad. Het is lang geleden dat we ze nog gezien hebben.

Alex – Twee weken, eigenlijk.

Fred – Precies wat ik zei.

Alex (*pakt een krant*) – En, hoe staat de wereld ervoor?

Alexandre vouwt de krant open en begint erin te bladeren.

Fred – Het literaire najaarsseizoen is begonnen.

Alex – Helaas maken we weinig kans op een prijs. We hebben niets om te publiceren...

Fred – Voorlopig...

Frédérique haalt een manuscript tevoorschijn en begint te lezen. Een ogenblik lezen ze ieder in hun eigen hoek. Dan merkt Alexandre het manuscript op.

Alex – Alweer dat verdomde manuscript?

Fred – Dit is een ander.

Alex – Een ander?

Fred – Ik heb het in de logeerkamer gevonden, onder een plank van de vloer...

Alex – Dan zal zij het daar verstopt hebben... Een wonder... Eerst vond ik haar Bijbel in een trein, en nu ze dood is laat ze ons ook haar Nieuwe Testament na...

Fred – De twee manuscripten zijn in hetzelfde handschrift.

Alex – Dus uiteindelijk was zij misschien toch de auteur?

Fred – Dat is mogelijk...

Alex – Die vrouw was echt duivels.

Fred – Ja... We hebben er goed aan gedaan van haar af te komen.

Alex – Als we dit verhaal aan iemand vertelden, zou niemand ons geloven.

Fred – Daarom vertellen we het ook aan niemand.

Alex – Misschien aan onze lezers. Je zou er eigenlijk een roman van kunnen maken, niet?

Fred – Die is al geschreven.

Alex – Hoe bedoel je?

Fred – Dat is het onderwerp van deze tweede roman.

Alex – Ik heb echt nooit geluk. Alle goede ideeën zijn al door anderen gebruikt. Wat blijft er voor mij nog over behalve plagiaat? (*Een stilte.*) En is dit manuscript goed?

Fred – Nog beter dan het eerste...

Alex – Mijn agent zeurt nog steeds dat ik iets nieuws moet publiceren.

Fred – Waarom zet je je naam niet onder deze? Ik verzeker je, hij is je volledig waardig.

Alex – Ze is tenslotte dood. Laten we zeggen dat wij haar rechthebbenden zijn...

Fred – Jij vindt altijd het juiste woord, schat. Waarschijnlijk maakt juist dát je tot een succesvol schrijver. Ja, we hebben er recht op. Zo is het nu eenmaal. Wij behoren tot de mensen die overal recht op hebben. En dat zal niet snel veranderen.

Alex – Ik vraag me af hoe ze in de gevangenis is beland...

Fred – En te bedenken dat ze geen enkel bewijs had toen ze hier kwam. Ik had het manuscript. Als jij niet alles had opgebiecht...

Alex – Dat klopt. Ik heb me laten vangen. Dat had ik niet moeten doen. Maar ze overviel me ermee. Ik beloof je dat de volgende keer...

Fred – De volgende keer?

Alex – Tegenwoordig verwacht ik elk moment dat er wordt aangebeld en dat een van mijn duizenden lezers me komt beschuldigen dat ik dit boek in een trein gevonden heb.

Fred – Zoals trouwens gewoon in het voorwoord van je boek staat.

Alex – We kunnen ze toch niet allemaal vermoorden.

Fred – Dan blijft er niemand over om je boeken te kopen.

Alex – Hoe heet mijn nieuwe roman?

Fred – Plagiaat.

Alex – Misschien moeten we die titel veranderen voordat ik het manuscript aan mijn uitgever geef.

Fred – Onze lieve Maxence... Trouwens, heb je hun bevestigd dat we met kerst naar Megève komen?

Alex – Ja, ja... Het is afgesproken. Ook de signeersessie is helemaal geregeld.

Fred – Perfect. Die berglucht zal ons goed doen. Want eerlijk gezegd, Bretagne...

De telefoon gaat.

Alex – Denk je dat het weer een chanteur is?

Fred – Dat weten we zo...

Alex – Trouwens, hoe noem je dat bij een vrouw? Een chanteur of een chanteuse?

Fred – Neem op!

Hij neemt op.

Alex – Hallo? Ja... Ja, ja, u spreekt met hemzelf... Goed... Prima... Jazeker, ik voel me zeer vereerd... Dank u dat u me op de hoogte brengt... (*Hij hangt op.*) Iemand van het ministerie. Ze gaan me de Légion d'Honneur geven... voor mijn hele oeuvre.

Fred – O ja?

Alex – Het lijkt je niet eens te verbazen.

Fred – Je kunt papa bedanken. Hij heeft er een woordje over gesproken met de premier.

Alex – Dan moet ik weer een toespraak schrijven.

Fred – Dat is de prijs van de roem.

Alex – Ach... Zolang ze me maar niet vragen boeken te schrijven...

Zachte muziek, die heel langzaam aanzwelt. Sacha komt terug, gaat aan het bureau zitten en begint correcties in het manuscript aan te brengen.

Fred – Tja... Het leven is een leugen.

Alex – Hou je van me?

Fred – Wat wil je dat ik antwoord?

Alex – Ja?

Fred – Dan hou ik van je. En jij?

Alex – Ja... *(Een stilte.)* Ik hou van mezelf.

Fred – Grappig...

Alex – Dat is van Sacha... *(Ze kijkt hem verbaasd aan.)* Sacha Guitry.

Fred – Je hebt gelijk. Voortaan kunnen we beter auteurs plagiëren die al dood zijn...
Dan hoef ik ze tenminste niet meer te vermoorden.

Ze glimlachen naar elkaar terwijl Sacha verder schrijft.

Einde

De auteur

Jean-Pierre Martinez werd in 1955 geboren in Auvers-sur-Oise. Hij stond aanvankelijk op het podium als drummer in verschillende rockbands en werd daarna semioloog in de reclamewereld. Vervolgens werkte hij als scenarioschrijver voor televisie en keerde hij als toneelschrijver terug naar het theater. Hij schreef ongeveer honderd scenario's voor televisie en meer dan honderdtien komedies voor het toneel, waarvan sommige inmiddels klassiekers zijn geworden, zoals *Vrijdag de 13e* en *Strip Poker*.

Tegenwoordig behoort hij tot de meest gespeelde hedendaagse auteurs in Frankrijk en in Franstalige landen. Verschillende van zijn stukken, vertaald in het Spaans en het Engels, worden bovendien regelmatig opgevoerd in de Verenigde Staten en Latijns-Amerika.

Amateur- en professionele theatergezelschappen die op zoek zijn naar toneelstukken om op te voeren, kunnen de toneelstukken van Jean-Pierre Martinez gratis downloaden van zijn websites:

<https://jeanpierremartinez.net/en/komedies-vertaald-in-het-nederlands/>

<https://comediatheque.net/komedies-vertaald-in-het-nederlands/>

Voor iedere openbare opvoering blijft voorafgaande toestemming van de SACD vereist (zie pagina 3: **Opvoeringsrechten**).

Alle toneelstukken van Jean-Pierre Martinez kunnen gratis worden gedownload
op zijn websites:

<https://jeanpierremartinez.net/en/komedies-vertaald-in-het-nederlands/>

<https://comediatheque.net/komedies-vertaald-in-het-nederlands/>

Deze tekst is beschermd door de wetten inzake intellectuele eigendom.

**Elke ongeoorloofde reproductie of namaak kan worden bestraft met een boete tot
300.000 euro en drie jaar gevangenisstraf.**

Avignon - September 2026

© La Comédiathèque - 978-2-38602-453-5